

Фото: ПС

Олександр Рєвнівцев,
експерт із
комунікацій
із громадами
Продовольчої
та сільсько-
господарської
організації ООН

АЧС В УКРАЇНІ: реальні сценарії поширення

Боротися з АЧС в Україні, коли майже половину свиней утримують у присадибних господарствах, надзвичайно складно. Тому важливою складовою стратегії ерадикації цього захворювання є робота з приватним сектором. Веде цей напрям в рамках проекту технічної допомоги «Підвищення обізнаності щодо АЧС в Україні: II етап» Олександр Рєвнівцев, експерт із комунікацій із громадами Продовольчої та сільськогосподарської організації ООН. Провівши лише цього року понад 180 зустрічей «на місцях», йому вдалося не тільки донести інформацію про ризики АЧС, але й дізнатися та ділитися з учасниками реальними сценаріями поширення захворювання, які не знайдеш в протоколах епізоотичних розслідувань!

Чому Україною шириться АЧС? Тому що не всі власники свиней та промислові виробники повідомляють про підозру на хворобу: трупи закопують або викидають у лісопосадки, а потенційно інфікованих тварин розпродують або ж забивають та «ховають у морозилки й банки». Це м'ясо та сало перетворюється на «бомбу сповільненої дії», яка «чекає» на свята, «мандрує» до родичів у сусідні села та різні куточки України. А тоді вибухає... Тому карта спалахів АЧС в Україні і виглядає, як обличчя дитини, хворої на вітряну віспу, — ніколи

не знаєш і не спрогнозуєш, де з'явиться черговий пухирець.

КЕЙС №1. НЕЧЕСНА УГОДА

Рівненщина, містечко Тараканів. У господарстві почали гинути свині. Фермер, розуміючи, що у своєму регіоні тварин не збуде, продав їх перекупнику із Любара (Житомирська область). Всього 48 голів. Розраховалися готівкою. Дорогою на Житомирщину 10 свиней загинуло. Заготівельник вирішив повернути гроші. Проте фермер йому від-

Фактично, швидкість

розповсюдження АЧС — швидкість,

з якою рухається транспорт!

мовив. Хоча перекласти проблему на чужі плечі не вдалося — реалізована партія (свині, що вижили, та трупи) до нього все ж повернулася — заготівельник вивантажив їх під воротами господарства.

КЕЙС №2. НЕЛЕГАЛЬНІ ПЕРЕВЕЗЕННЯ

Волинь, кілька років тому. Перекуп нелегально придбав молодняк у Білорусі. У себе в подвір'ї вимив авто, яким перевозив тварин. Поросят реалізував в населеному пункті за 130 км. У результаті спалахи АЧС зафіксували у його присадибному господарстві, його сусіда (куди стекла вода від миття авта) та пункті, де реалізував свиней.

КЕЙС №3. ВІНОЮ КОХАННЯ...

На Сумщині у кількох сусідніх селах майже одночасно зафіксували випадки АЧС. З'ясували, що причиною розповсюдження захворювання стала... любов! Постраждали свині у дворі власника та його коханок, яким допомагав поратися з тваринами.

Коли через декілька днів після ліквідації повідомили про ще один спалах за 100 км, дивувалися силі кохання. Проте цього разу ситуація була прозаїчною. Селяни із населених пунктів, де ліквідували поголів'я через АЧС, сховали поросят, яких тоді вивезли і продали... разом з АЧС.

КЕЙС №4. ФАКТОР РИЗИКУ — ДАЛЕКОБІЙНИКИ

Ситуація, тривіальна для України — країною курсують далекобійники, які проїжджають по кілька областей за добу. Полтавщина... стихійний ринок... бабуся продає сало. Водій придбав домашню солонину. Він не знає, що в цьому регіоні нещодавно був спалах АЧС. Прямуючи маршрутом, далекобійник зупиняється у придорожному кафе на Сумщині, пригощає колег салом. Недоїдки зі столу згодували свиням у підсобному господарстві закускою. Через кілька днів — новий спалах.

КЕЙС №5. НЕУСВІДОМЛЕНА НЕБЕЗПЕКА

У 2018-му на Одещині майже одночасно зафіксували кілька спалахів «африканки» у тих на-

селених пунктах, де й минулоріч. Чому так? Щоб не віддавати свиней у зонах захисту, селяни поспіхом їх забивали та морозили м'ясо. Вони й не здогадувалися, що вірус АЧС низьких температур не боїться. Згодом спожили контаміновану продукцію, рештки згодували свиням, яких завели, коли всі карантинні обмеження було знято. Цикл відбувся!

КЕЙС №6.

АЧС ЧЕРЕЗ НЕДБАЛІСТЬ

У селянина захворіла свиня. Висока температура. Ліки не діють. Через кілька днів тварина загинула. За нею схожі клінічні ознаки проявилися в іншій у цьому ж присадибному господарстві. Намагаючись з'ясувати, що з тваринами, власник пішов до сусідки. Зайшов у її свинарник, глянути на свиней. Взуття, зрозуміло, не змінював, не перемінявся, дезкилимку не було...

Аби не копати яму, позичив в іншій сусідки тачку, щоб вивезти трупи на звалище. Та, у свою чергу, вирощувала свиней на продаж. У результаті, «африканка» знищила три присадибні господарства.

КЕЙС №7.

ФАКТОР РИЗИКУ — МИСЛИВЦІ

Половання — особливий ритуал, який обов'язково супроводжується трапезою: чи то спільним сніданком, чи то «поливанням першої крові», чи то святкуванням успішного завершення. Рештками м'ясних наїдків, що недбало залишають у лісі, ласують дикі свині. Така підгодівля — результат вимирання популяції через АЧС.

БІЙТЕСЯ УКРАЇНЦІВ!

Як не прикро, та українці увійшли до переліку громадян, яких за настановою ВООЗ* особливо ретельно перевіряють при перетині державного кордону. Зокрема тому, що часто наші співвітчизники провозять у багажі харчові продукти, насамперед домашні ковбаси та сало (адже закордоном такого не купиш!). Крім нас у списку ще росіяни, в'єтнамці та азербайджанці.

АНЕКДОТ ІЗ ЖИТТЯ

Зазвичай ліквідація свиней у населення в зонах захисту асоціюється з опором і вилами. Проте не завжди...

Було таке, що під час ліквідації спалаху голова сільради перепитала в одного з ветеринарів, як АЧС проявляється у людей. Той пожартував, що так само, як сифіліс... Не треба було навіть питати, чи є в дворі свині. Люди ставали в чергу, аби пошвидше їх позбутися.

З одного боку, добре, що жарт спрацював, а з іншого — це ще одне свідчення низької обізнаності людей. Якби розуміли суть проблеми, не мали б в Україні описаних вище випадків... ■

* ВООЗт — Всесвітня організація з охорони здоров'я тварин. Міжурядова організація, відповідальна за здоров'я тварин. Штаб-квартира організації розташована в Парижі, Франція.